

Predmet C-649/19**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

3. rujna 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:Specializiran nakazatelen sad (specijalizirani kazneni sud,
Bugarska)**Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:**

20. kolovoza 2019.

Kazneni postupak protiv:

IR-a

Predmet glavnog postupka

Postupak izdavanja europskog uhidbenog naloga radi kaznenog progona

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje i ocjena valjanosti odredaba prava Unije; članak 267. UFEU-a

Prethodna pitanja

1. Primjenjuju li se prava okrivljenika u skladu s člankom 4. (posebice pravo na temelju članka 4. stavka 3.), člankom 6. stavkom 2. i člankom 7. stavkom 1. Direktive 2012/13 na okrivljenika koji je uhićen na temelju europskog uhidbenog naloga?
2. Ako odgovor na to bude potvrđan: treba li članak 8. Okvirne odluke 2002/584 tumačiti na način da se njime dopušta promjena sadržaja europskog uhidbenog naloga u pogledu obrasca u Prilogu, osobito uvrštavanje novog teksta u taj obrazac koji se odnosi na prava tražene osobe na pobijanje nacionalnog i europskog uhidbenog naloga u odnosu na pravosudna tijela države članice koja izdaje uhidbeni nalog?

3. Ako odgovor na drugo prethodno pitanje bude negativan: je li u skladu s uvodnom izjavom 12., člankom 1. stavkom 3. Okvirne odluke 2002/584/PUP, člankom 4., člankom 6. stavkom 2. i člankom 7. stavkom 1. Direktive 2012/13/EU te člancima 6. i 47. Povelje to da se europski uhidbeni nalog izdaje u potpunosti u skladu s obrascem iz Priloga (tj. bez informiranja tražene osobe o njezinim pravima pred pravosuđnim tijelom koje izdaje uhidbeni nalog), a pravosuđno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog, nakon što je obaviješteno o uhićenju osobe, pruži toj osobi informacije o njezinim pravima te joj pošalje odgovarajuće dokumente?
4. Je li valjana Okvirna odluka 2002/584 ako ne postoje druga pravna sredstva kojima bi se jamčila prava osobe uhićene na temelju europskog uhidbenog naloga u skladu s člankom 4., posebice pravo u skladu s člankom 4. stavkom 3., člankom 6. stavkom 2. i člankom 7. stavkom 1. Direktive 2012/13/EU?

Navedene odredbe prava Unije i sudska praksa

Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom 2009/299/PUP (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku: poglavlje 19., svezak 16., str. 169.)

Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća o pravu na informiranje u kaznenom postupku (SL 2012., L 142, str. 1) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 48.)

Direktiva 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima (SL 2014., L 130, str. 1.)

Povelja Europske unije o temeljnim pravima (SL 2012., C 326, str. 391.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 7., str. 104.)

Presude Suda Europske unije od 10. studenoga 2016., Poltorak (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858), od 23. siječnja 2018., Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27), od 25. srpnja 2018., AY (C-268/17, EU:C:2018:602), od 6. prosinca 2018., IK (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991), te od 27. svibnja 2019., OG i PI (C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456) i PF (C-509/18, EU:C:2019:457); mišljenje nezavisnog odvjetnika Y. Bota u predmetu Gavanozov (C-324/17, EU:C:2019:312)

Navedene nacionalne odredbe

Članak 37. Zakona za ekstradiciata i evropejiskata zapoved za arest (Zakon o izručenju i europskom uhidbenom nalogu)

Članci 55., 65., 269. i 270. Nakazatelno-procesualena kodeksa (Zakonik o kaznenom postupku, u daljnjem tekstu: ZKP)

Članci 72. do 74. Zakona za ministarstvo na vatreshnite raboti (Zakon o ministarstvu unutarnjih poslova: ZMUP)

Kratak prikaz činjeničnog stanja i postupka

- 1 Protiv IR-a podignuta je optužnica zbog sudjelovanja u zločinačkoj organizaciji koja je radi znatnog bogaćenja navodno prenosila trošarinsku robu bez taksene naljepnice (u daljnjem tekstu: porezna markica) preko državnih granica i zbog pomaganja u skladištenju trošarinske robe bez porezne markice. Oba kaznena djela kažnjavaju se kaznom zatvora do deset odnosno osam godina.
- 2 IR je na početku sudskog postupka, 24. veljače 2017., napustio svoju kućnu adresu. Pokušaji suda da utvrdi mjesto njegova prebivališta bili su bezuspješni. Dodijeljen mu je branitelj po službenoj dužnosti. Odlukom od 10. travnja 2017., koja je potvrđena 19. travnja 2017. u drugostupanjskom postupku, sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku odredio je protiv IR-a mjeru „istražnog zatvora” (taj akt predstavlja nacionalni uhiđbeni nalog). IR nije osobno sudjelovao u tom postupku; zastupao ga je odvjetnik koji mu je dodijeljen.
- 3 Sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku izdao je 25. svibnja 2017. europski uhiđbeni nalog protiv IR-a. U njemu je naveo da je nacionalni uhiđbeni nalog izdan u IR-ovoj odsutnosti (poglavlje d, br. 2) te da će mu se osobno uručiti prilikom njegove predaje nakon izvršenja europskog uhiđbenog naloga, informirat će ga se o njegovim pravima i moći će pobijati odluku, pri čemu će mu se objasniti mogućnosti u vezi s tim (poglavlje d, br. 3.4). Štoviše, navedeno je da svoje zadržavanje (istražni zatvor) može osporavati tek nakon predaje bugarskim tijelima (poglavlje d, br. 4).
- 4 IR dosad nije pronađen ni uhićen.
- 5 Ne postoje informacije koje bi upućivale na to da je IR bio upoznat s činjenicom da se pred sudom vodi kazneni postupak pokrenut protiv njega, da postoji akt o njegovu zadržavanju i na državnom području [Bugarske] i na području Europske unije te da ga brani odvjetnik koji mu je dodijeljen, a nije bio upoznat ni s podacima o tom odvjetniku.
- 6 S obzirom na Direktivu 2012/13 i novu sudsku praksu Suda Europske unije u predmetu OG i PI (C-508/18) te u predmetu PF (C-509/18) kao i mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu Gavanozov (C-324/17), sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku dvoji o tome da je europski uhiđbeni nalog, koji je izdan na taj način, u skladu s pravom Unije, u mjeri u kojoj se njime IR-u ne osigurava odgovarajuća pravna zaštita. Točnije, njime mu se ne nudi stvarna mogućnost da odmah nakon uhićenja u državi članici izvršenja zatraži (pred sudom koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku) ukidanje nacionalnog i

europskog uhidbenog naloga u državi članici koja izdaje nalog. To može učiniti tek nakon predaje u okviru izvršenja europskog uhidbenog naloga.

- 7 Stoga je sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku ukinuo europski uhidbeni nalog i donio odluku o izdavanju novog europskog uhidbenog naloga koji će biti tako sastavljen ili će mu se priložiti takvi dokumenti (informacije o pravima i preslike dokumenata o određivanju zadržavanja) da su zajamčena prava koja proizlaze iz Direktive 2012/13. Međutim, u tom su mu pogledu potrebne upute Suda Europske unije.

Kratak prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

- 8 IR nije bio uhićen na temelju izdanog europskog uhidbenog naloga, a ne može se ni ubuduće uhititi jer je uhidbeni nalog ukinut. Međutim, prethodna pitanja nisu hipotetska.
- 9 Zahtjevom za prethodnu odluku želi se utvrditi je li u skladu s pravom Unije to da se ponovno izda uhidbeni nalog istog sadržaja ili je potrebno izdati novi europski uhidbeni nalog drukčijeg sadržaja kojim se jamče IR-ova prava ili je na drukčiji način potrebno zajamčiti IR-ova prava na temelju Direktive 2012/13.
- 10 Sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku smatra da nije ispravno čekati IR-ovo uhićenje u drugoj državi članici i tek tada postaviti ta prethodna pitanja jer bi to imalo nepovratan negativan učinak na njegova prava. Osim toga, sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku bio bi obaviješten tek prilikom IR-ove predaje. Međutim, u tom bi se trenutku uhićenje temeljilo isključivo na nacionalnom uhidbenom nalogu, tako da prethodna pitanja više ne bi bila aktualna.
- 11 Ako se prava građanina Unije koja su zajamčena pravom Unije mogu povrijediti aktom nacionalnog pravosudnog tijela, prethodna pitanja potrebno je uputiti prije donošenja tog akta, a ne nakon njegova donošenja, među ostalim zbog nepovratnog karaktera štetnih učinaka. U tom smislu valja razumjeti točku 66. presude Suda od 6. prosinca 2018., IK (C-551/18), u kojoj Sud navodi da „kad je riječ o postupku u povodu europskog uhidbenog naloga, jamstvo poštovanja prava osobe čija se predaja traži primarno je odgovornost države članice koja izdaje nalog”. Sud je u pogledu dvojbi suda koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku o povlačenju izdanog uhidbenog naloga već isto tako presudio u drugim prethodnim postupcima (presuda Suda od 25. srpnja 2018., AY, C-268/17, točke 26. do 29.); predmetni postupak razlikuje se s obzirom na odluku suda koji je uputio zahtjev da prvo povuče europski uhidbeni nalog, a tek nakon toga uputi svoja prethodna pitanja kako bi mogao izdati novi uhidbeni nalog za uhićenje koji bi tada sigurno bio zakonit.

Prvo prethodno pitanje

- 12 Iz teksta Direktive 2012/13 ne proizlazi jasno ima li osoba koja je uhićena u drugoj državi članici na temelju europskog uhiđenog naloga prava koja proizlaze iz članka 4. Direktive 2012/13, posebice pravo na temelju članka 4. stavka 3., koja su po svojoj prirodi primjenjiva na pravosudni sustav države članice koja izdaje uhiđbeni nalog. S jedne strane, člankom 4. utvrđuje se da se on primjenjuje na sve okrivljenike koji su zadržani, bez pojašnjenja o tome je li to učinjeno na temelju nacionalnog ili europskog uhiđenog naloga te stoga nema razloga za različito postupanje na temelju tog kriterija. S druge strane, člankom 5. propisuju se druga prava uhićenih odnosno zadržanih osoba koja su izravno povezana s izvršenjem europskog uhiđenog naloga i koja se primjenjuju isključivo u državi članici izvršenja. Razlika između prava na temelju članka 4. i članka 5. proizlazi i iz sadržaja dvaju obrazaca (obavijest o pravima, Prilog I. i Prilog II.): ona se tek djelomično podudaraju. Stoga se postavlja pitanje ima li osoba koja je uhićena ili pritvorena na temelju europskog uhiđenog naloga sva prava koja proizlaze iz članka 4., posebice pravo na temelju članka 4. stavka 3., i prava iz članka 5. Direktive 2012/13 ili isključivo prava iz članka 5., ali ne i ona na temelju članka 4.
- 13 To se pitanje postavlja s obzirom na članak 4. stavak 2. Direktive 2012/13, kojim se propisuje da zadržani okrivljenik ima sva prava koja proizlaze iz članka 3. te dodatna prava na temelju članka 4. Takva formulacija nije navedena u članku 5.
- 14 To se pitanje postavlja i u pogledu teksta uvodne izjave 30. Direktive 2012/13. U prvoj rečenici navodi se da se prava u slučaju uhićenja primjenjuju i na osobe uhićene na temelju europskog uhiđenog naloga. Iz toga proizlazi da te osobe imaju sva prava na temelju članka 4. U toj se prvoj rečenici istodobno navodi da bi se ta prava trebala primjenjivati na odgovarajući način (analogijom), tj. da ne postoji potpuna usklađenost. Osim toga, u drugoj rečenici napominje se da su prava osoba uhićenih na temelju europskog uhiđenog naloga navedena u Prilogu II. Iz toga proizlazi da te uhićene osobe imaju isključivo prava iz Priloga II., ali ne iz Priloga I.
- 15 Isto pitanje postavlja se i u vezi s člankom 6. stavkom 2. i člankom 7. stavkom 1. Direktive 2012/13. Konkretnije, ako je osoba uhićena ili zadržana na temelju europskog uhiđenog naloga, treba li smatrati da ta osoba ima pravo na to da odmah bude obaviještena o razlogu uhićenja ili zadržavanja te pravo na dobivanje svih dokumenata koji su bitni za osporavanje uhićenja ili zadržavanja tek nakon predaje državi članici u kojoj je izdan uhiđbeni nalog odnosno nakon njegova izvršenja?
- 16 Važan argument u prilog upućivanja tih pitanja jest nepostojanje odgovarajućih izmjena Okvirne odluke 2002/584, koje bi dovele do toga da je Okvirna odluka u skladu s pravima koja su novijom Direktivom 2012/13 zajamčena osobama uhićenima ili zadržanima na temelju europskog uhiđenog naloga. Nepostojanje odgovarajućih izmjena upućuje na to da se Direktivom 2012/13 osobama

zadržanima na temelju europskog uhidbenog naloga ne priznaju prava koja su novija od onih koja imaju na temelju Okvirne odluke 2002/584.

- 17 Valja uzeti u obzir i načelo ekvivalentnosti, prema kojem se prema osobi na koju se primjenjuje pravo Unije ne smije postupati nepovoljnije nego u slučaju usporedive, isključivo nacionalne situacije. Članak 5. Direktive 2012/13 ne treba u tom smislu tumačiti na način da se njime okrivljeniku zadržanom na temelju europskog uhidbenog naloga oduzimaju prava iz članka 4., koja bi imao u skladu s nacionalnim pravom i koja bi mogao ostvarivati da je uhićen u tuzemstvu na temelju nacionalnog uhidbenog naloga. To se odnosi i na prava koja proizlaze iz članka 6. stavka 2. i članka 7. stavka 1. Direktive 2012/13: osoba bi u nacionalnoj situaciji imala ta prava odmah nakon uhićenja, a u slučaju izvršenja europskog uhidbenog naloga tek nakon predaje državi članici u kojoj je izdan. Prema toj bi se osobi u biti u istovjetnoj nacionalnoj situaciji (naime, u slučaju uhićenja u tuzemstvu) postupalo na sljedeći način: bila bi obaviještena o pravima koja, pored prava kao okrivljenik, ima kao uhićena osoba (članak 55. ZKP-a i članci 72. do 74. ZMUP-a). Detaljno bi bila obaviještena o uhidbenom nalogu i dobila bi njegov primjerak; bila bi obaviještena o pravu na osporavanje zadržavanja te pravu na pristup spisu predmeta u okviru tog osporavanja. Imala bi izravan kontakt s odvjetnikom, uključujući u slučajevima u kojima je riječ o branitelju kojeg imenuje država. Osim toga, u istovjetnoj nacionalnoj situaciji sud bi po službenoj dužnosti dostavio presliku optužnice, u kojoj je detaljno opisano djelo na koje se odnosi optužba, te svoju odluku o određivanju datuma suđenja, u kojoj se detaljno navode prava tijekom sudskog postupka. Tako bi uhićena osoba, koja bi bila obaviještena o svojim pravima i svjesna pravnih i činjeničnih okolnosti zadržavanja, mogla pred sudom odmah pobijati zadržavanje (članak 72. stavak 4. ZMUP-a; članci 65. i 270. ZKP-a).

Drugo prethodno pitanje

- 18 Ako bi iz odgovora na prvo prethodno pitanje proizlazilo da osoba koja je uhićena ili zadržana u drugoj državi članici na temelju europskog uhidbenog naloga ima sva prava koja bi imala da je uhićena u tuzemstvu na temelju nacionalnog uhidbenog naloga, na nacionalnom je sudu da stvori uvjete potrebne za stvarno i djelotvorno ostvarivanje tih prava. U tom bi pogledu bilo najbolje da se osoba informira već u vrijeme uhićenja, prilikom dostave europskog uhidbenog naloga (članak 11. stavak 1. Okvirne odluke 2002/584). Drugim riječima, bilo bi najprikladnije kad bi prava zadržane osobe bila navedena u europskom uhidbenom nalogu.
- 19 Stoga se drugim prethodnim pitanjem traži tumačenje članka 8. Okvirne odluke 2002/584, osobito može li se tumačiti na način da se njime dopušta promjena sadržaja europskog uhidbenog naloga, osobito uvrštavanje novog teksta (primjerice pod točkom (f)) koji se odnosi na prava zadržane osobe pred sudovima države članice koja izdaje nalog, posebice u pogledu pobijanja nacionalnog i europskog uhidbenog naloga koje je ta država izdala (članak 4. stavak 3. Direktive 2012/13).

- 20 Takvim bi se tekstom u europskom uhidbenom nalogu jamčila prava zadržane osobe te bi se prema njoj postupalo (koliko je to moguće) kao da je uhićena u tuzemstvu na temelju nacionalnog uhidbenog naloga.
- 21 Tom bi se pravnom rješenju moglo prigovoriti.
- 22 Svrha je Okvirne odluke 2002/584 stvaranje jedinstvenog pravnog instrumenta koji se odnosi isključivo na pravo Unije – europski uhidbeni nalog. Ne postoje nacionalne razlike kojima bi se moglo opravdati uvođenje različitih obrazaca u skladu s drugom rečenicom članka 4. stavka 4. i drugom rečenicom članka 5. stavka 2. Direktive 2012/13. Stoga bi uvrštavanje novih informacija, izuzev onih iz članka 8. stavka 1. pa čak izuzev informacija predviđenih samom Okvirnom odlukom (posebice informacije u skladu s Direktivom 2012/13), u obrazac europskog uhidbenog naloga dovelo do stvaranja različitih nacionalnih obrazaca europskog uhidbenog naloga ovisno o nacionalnim posebnostima u pogledu prava zadržanih osoba. To je u suprotnosti s ciljem europskog uhidbenog naloga kao jedinstvenog pravnog sredstva za transfer osoba u svrhu kaznenog postupka. U tom se smislu točkom 1.3., naslovljenom „Obrazac europskog uhidbenog naloga”, u uvodu Priručnika o izdavanju i izvršavanju europskog uhidbenog naloga (Obavijest Europske komisije od 28. rujna 2017., C [2017] 6389): „Samo se ovaj obrazac može upotrebljavati i on se ne smije mijenjati”.
- 23 Europski uhidbeni nalog predstavlja obavijest pravosudnog tijela koje izdaje nalog pravosudnom tijelu izvršenja. Cilj mu je stoga utvrditi uvjete za predaju tražene osobe. Međutim, u skladu s člankom 4. Direktive 2012/13, pisanu obavijest o pravima zadržane osobe predstavlja obavijest nacionalnog pravosudnog tijela traženoj osobi. Ta pisana obavijest i informiranje u skladu s člankom 6. stavkom 2. i člankom 7. stavkom 1. Direktive 2012/13 ne odnosi se na izvršenje europskog uhidbenog naloga. Stoga se u tekstu europskog uhidbenog naloga ne ostavlja mjesta tomu.

Treće prethodno pitanje

- 24 Ako Sud na prvo prethodno pitanje potvrdno odgovori, a na drugo prethodno pitanje negativno, onda je na sudu koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku da utvrdi postoje li druga pravna sredstva kojima se jamči da IR može nakon zadržavanja u drugoj državi članici na temelju europskog uhidbenog naloga izravno i učinkovito ostvarivati prava koja proizlaze iz Direktive 2012/13. To znači da IR-a treba odmah nakon njegova uhićenja (ili u vrlo kratkom roku nakon toga) informirati o njegovim pravima na temelju članka 4., posebice na temelju članka 4. stavka 3., o razlozima uhićenja u skladu s člankom 6. stavkom 2. i o pristupu dokumentima u skladu s člankom 7. stavkom 1. Direktive 2012/13.
- 25 Jednako učinkovito pravno rješenje bilo bi da, čim sazna za IR-ovo zadržavanje u drugoj državi članici, sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku odmah dostavi IR-u pisanu izjavu o pravima prilikom uhićenja, zajedno s preslikom nacionalnog uhidbenog naloga i dokazima na kojima se temelji, te da ga informira

o podacima koji se odnose na njegova branitelja i da mu, prema potrebi, na njegov zahtjev dostavi presliku drugih postupovnih dokumenata. Ti se dokumenti mogu dostaviti zajedno s izdavanjem europskog uhidbenog naloga u skladu s člankom 5. Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima među državama članicama Europske unije.

- 26 To pravno rješenje tek je relativno učinkovito zbog sljedećih okolnosti.
- 27 Kao prvo, Okvirna odluka 2002/584 ne sadržava obvezu države članice izvršenja da obavijesti državu članicu koja izdaje uhidbeni nalog o uhićenju tražene osobe. Takva obavijest može biti slučajna, u slučaju informiranja o drugim okolnostima, primjerice, ako informacije nisu dostatne (članak 15. stavak 2.), ili u slučaju kašnjenja u postupku (članak 17. stavak 4.). Zbog toga bi pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog trebalo namjerno dopustiti pogrešku ili nepotpunost u vezi s izdavanjem europskog uhidbenog naloga kako bi osiguralo da ga pravosudno tijelo izvršenja o tome odmah obavijesti nakon uhićenja tražene osobe u skladu s člankom 15. stavkom 2. Okvirne odluke 2002/584. Namjerna nezakonitost (nepravilno izdavanje europskog uhidbenog naloga) ne smije biti preduvjet za jamčenje prava tražene osobe. Osim toga, slanje informacija u skladu s člankom 15. stavkom 3. predstavlja iznimku, a ne pravilo (presuda Suda od 23. siječnja 2018., Piotrowski, C-367/16, točka 61.).
- 28 Kao drugo, korespondencija između pravosudnog tijela izvršenja i pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog traje određeno vrijeme – uobičajeno nekoliko dana; tijekom tog bi vremena uhićenoj osobi bila uskraćena prava koja proizlaze iz Direktive 2012/13. To bi bilo u suprotnosti s obvezom zaštite prava te osobe, koja je utvrđena uvodnom izjavom 12. i člankom 1. Okvirne odluke 2002/584. Takvo kašnjenje bilo bi u suprotnosti s obvezom jamčenja osobne sigurnosti uhićene osobe u skladu s člankom 6. Povelje. Bio bi prekršen zahtjev u pogledu razumnog roka za raspravljanje o njezinom eventualnom prigovoru jer bi se nepotrebno odgodilo samo podnošenje tog prigovora zbog zakašnjelog informiranja uhićene osobe o njezinim pravima i zakašnjele dostave dokumenata kao temelja za njezinu obranu. Takvim bi se kašnjenjem povrijedilo načelo ekvivalentnosti s obzirom na to da bi osoba uhićena na temelju europskog uhidbenog naloga bila u bitno nepovoljnijem položaju nego osoba uhićena u okviru isključivo nacionalne situacije.

Četrto prethodno pitanje

- 29 Potvrdnim odgovorom na drugo ili treće prethodno pitanje ne bi se stvorilo dovoljno učinkovito jamstvo jer bi se samo otvorila mogućnost pravosudnim tijelima koja izdaju uhidbeni nalog da dopune tekst europskog uhidbenog naloga ili da informiraju zadržanu osobu o njezinim pravima nakon zadržavanja. Radilo bi se tek o mogućnosti, ali ne i obvezi.
- 30 U tom je smislu potrebna obvezujuća obveza.

- 31 Usporediva obveza izričito postoji u članku 14. Direktive 2014/41 u pogledu izdavanja europskog istražnog naloga. S obzirom na to da se u manjoj mjeri negativno utječe na prava osoba na koje se odnosi europski istražni nalog nego na prava osoba koje su uhićene ili zadržane na temelju europskog uhidbenog naloga, neprihvatljivo je da se pravom Unije omogućuju pravna sredstva isključivo prvo navedenim, a ne potonjim osobama.
- 32 Ako ne postoje jedinstvena pravna rješenja ili nekoliko njih kojima se u cijelosti jamči pravilno ostvarivanje prava osobe zadržane na temelju europskog uhidbenog naloga koja proizlaze iz Direktive 2012/13, postavlja se s obzirom na članak 6. Ugovora o Europskoj uniji, članke 6. i 47. Povelje te uvodnu izjavu 12. i članak 1. stavak 3. Okvirne odluke 2002/584 pitanje je li takav sustav, uspostavljen Okvirnom odlukom 2002/584, valjan ako se njime ne jamče prava na temelju Direktive 2012/13.
- 33 Točnije, postavlja se pitanje predstavlja li nemogućnost informiranja osobe zadržane na temelju europskog uhidbenog naloga odmah prilikom uhićenja u državi članici izvršenja o njezinim pravima na temelju članka 4. i pružanja potrebnih informacija u skladu s člankom 6. stavkom 2. i člankom 7. stavkom 1. Direktive 2012/13 kršenje obveze poštovanja temeljnih prava.
- 34 Također valja ispitati je li pravo na slobodu i sigurnost na temelju članka 6. te pravo na djelotvoran pravni lijek na temelju članka 47. stavka 1. Povelje u skladu s faktičnim uskraćivanjem mogućnosti osobi da osporava zadržavanje u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog (osporavanje nacionalnog i europskog uhidbenog naloga) do donošenja odluke o izvršenju europskog uhidbenog naloga ili odbijanju njegova izvršenja.
- 35 Naposljetku, postavlja se pitanje je li taj mehanizam predviđen Okvirnom odlukom 2002/584, kojim se ne jamči stvarno ostvarivanje prava zadržane osobe u skladu s Direktivom 2012/13, i kojim se, stoga, otežava ili onemogućuje zaštita prava zadržane osobe pred pravosudnim tijelima države članice koja izdaje uhidbeni nalog, u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije u pogledu zaštite tih prava. Tako se u točki 70. presude Suda od 27. svibnja 2019., OG i PI (C-508/18) odnosno u točki 48. presude od istog dana, PF (C-509/18) navodi „da su osobi protiv koje je izdan taj nacionalni uhidbeni nalog bila pružena sva jamstva potrebna u okviru donošenja takve vrste odluke, a osobito ona koja proizlaze iz temeljnih prava i temeljnih pravnih načela o kojima je riječ u članku 1. stavku 3. Okvirne odluke 2002/584”. Ako je riječ o uhidbenom nalogu izdanom u odsutnosti osobe, ključno jamstvo valja promatrati s obzirom na mogućnost da se u ranoj fazi ospori zakonitost zadržavanja. Osim toga, u točki 75. odnosno točki 53. tih presuda navodi se da „odluka o izdavanju takvog uhidbenog naloga mora podlijegati sudskom nadzoru na način koji u potpunosti ispunjava zahtjeve djelotvorne sudske zaštite”. Iako se u točki 75. radi o posebnoj situaciji, jasan je zahtjev u pogledu mogućnosti pobijanja uhidbenog naloga, pri čemu pobijanje ima kvalitetu djelotvorne sudske zaštite. Drugim riječima, već tijekom postupka povodom europskog uhidbenog naloga tražena osoba ima pravo braniti se pred

pravosudnim tijelima države članice koja izdaje uhiđbeni nalog osporavajući zakonitost nacionalnog i europskog uhiđbenog naloga. Kako bi uhiđena osoba mogla stvarno ostvarivati te pravne mogućnosti koje priznaje Sud Europske unije, nužno je da ta osoba ima prava koja proizlaze iz Direktive 2012/13, i to u trenutku koji se navodi u Direktivi, odnosno u trenutku uhiđenja.

Poseban zahtjev

- 36 Ako se prihvati zahtjev za proglašavanje Okvirne odluke 2002/584 nevaljanom, sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku traži da Sud odluči o tome je li potrebno da se s obzirom na neizbježne poteškoće koje bi nastale tijekom postupka povodom europskog uhiđbenog naloga (točka 56. presude Suda od 10. studenoga 2016., Poltorak, C-452/16) odredi prijelazni rok za održavanje pravnih učinaka.